VIIKONVAIHDE

Pasmat sekaisin. Lankavyyhden osat pidetään järjestyksessä pasmalangoilla. Hullusti käy, jos pasmat menevät sekaisin. Sivu 13

Kummit kylässä. Suomalaisen pariskunnan tuliaiskassista löytyi mieluisa lahja kenialaiselle kummipojalle. Sivu 13

Kalevalan juhlat. Tänään juhlitaan suomalaista kulttuuria ja Kalevalaa, joka on käännetty yli 60 kielelle. Sivu 12

PÄIVI KARJALAINEN

”Hyvä ruokamulta on kallisarvoista. Sitä ei voi tilata tehtaalta”, maanviljelijä Mats Holmqvist sanoo. Hän kasvattaa puolisonsa Pauliina Holmvqvistin kanssa hereford-karjaa Kokkolan Linnusperässä.

”Koko väestön pitäisi jo puolustaa viljelysmaata. Rakentamiseen löytyy paikkoja muualta.”

Viljelysmaan puolustajat

Toisen polven luomutuottajat Mats ja Pauliina Holmqvist puolustavat peltojaan toistuvilta tonttikaavailuilta. Luonnon hitaasti tuottama ruokamulta on heidän mielestään liian arvokasta tuhottavaksi.

KOKKOLA

Harmaa helmikuun päivä, ulkona satelee räntää. Keittiön ikkunasta näkyy mäellä käyskentelevää jykevää hereford-karjaa. Talon isäntä **Mats Holmqvist** sytyttää tulen vanhaan puuhellaan.

”Vuonna 2016 perheemme tulee harjoittaneeksi luomutuotantoa jo 50 vuoden ajan. Se todistaa, että luomulla on mahdollisuuksia”, Holmqvist kertoo.

Holmqvistin vanhemmat aloittivat biodynaamisen viljelyn vuonna 1966 eri lajeja kokeillen. Ennen heitä vain yksi tila Suomessa oli paneutunut luomuun.

Tilalla on usean vuoden ajan keskityttu lihakarjan kasvattamiseen ja karjanrehun tuotantoon. Mats ja **Pauliina Holmqvist** ottivat tilan hoitoonsa yhdeksän vuotta sitten.

Emolehmiä, nuorkarjaa ja vasikoita on noin 140, peltoalaa vuokramaan kanssa 113 hehtaaria. Tilalla on yksi palkattu työntekijä.

Perhe asuu itse rakentamassaan hirsitalossa Kokkolan Linnusperällä. Rakentamisessa on noudatettu vanhoja hyviä periaatteita. Puut on kaadettu omasta metsästä ja hirret kuivattu huolella.

Kaavoitus kuorii mullan

Linnusperän kylää on asuttu ja viljelty 1500-luvulta lähtien. Maisemassa on kiviaitoja, vanhoja pihapiirejä, metsää sekä ennen kaikkea ykkösluokan viljelysmaata.

Nyt tuo viljelysmaa on jo toistamiseen kaavoittajan pöydällä.

Muutama vuosi sitten kaupunki halusi kaavoittaa pientaloalueeksi noin kahdeksan hehtaaria keskeltä 50 hehtaarin yhtenäistä peltomaata. Suunnitelmissa oli jopa koko peltoalueen kaavoitus omakotitalotonteiksi.

Holmqvistit ovat sekä suunnitelmaa koskevissa huomautuksissaan että julkisuudessa vastustaneet ajatusta.

Pientaloalue keskellä peltoa olisi heidän mielestään aiheuttanut käytännön ongelmia maatalouden harjoittamisen ja uuden asutuksen välille. Ja mikä pahinta, suuri osa arvokkaasta viljelysmaasta olisi kuorittu pois.

Uusi kierros ihmetyttää

Suunnitelmista saatiin torjuntavoitto, mutta äskettäin kaavoitus aloitettiin uudestaan koululaisten vanhempien toivottua alueelle pyörätietä. Nyt pellolle on jälleen suunniteltu 30 omakotitonttia.

Holmqvistit muistuttavat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden olemassaolosta. Niiden mukaan hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei pitäisi ottaa taajamatoimintojen käyttöön ilman erityisiä perusteita.

”Linnusperän kohdalla juuri näin tulee kuitenkin tapahtumaan, jos suunnitelma toteutuu koko laajuudessaan. Silloin valtaosa pelloista poistuu. Ihmettelemme, miksi valtakunnallisten tavoitteiden ponsia vähätellään kuntapuolella, kun kaavoitusta jälleen aloitetaan”, Mats Holmqvist toteaa.

”Emme ole saaneet kaupungilta yhtään kunnon vastausta siitä, mitä siellä ajatellaan ohjelman periaatteista ja niiden noudattamisesta.”

Peltoa ei voi tuoda

Holmqvistit puolustavat omia peltojaan, mutta viljelysmaan arvo tulisi heidän mielestään tunnustaa laajemminkin.

”Hyvä ruokamulta on kallisarvoista. Sitä ei voi tilata tehtaalta. Vain luonto tuottaa sitä, ja toimitusaika on monta tuhatta vuotta. Sadassa vuodessa sitä muodostuu vain sentin verran”, Mats Holmqvist muistuttaa.

”Tähän asti olemme tottuneet valituksiin ylituotannosta. Ruokakriisi on kuitenkin koettu, eikä ole takeita siitä, mitä maailmalla tulevaisuudessa tapahtuu. Omavaraisuus saattaa vielä olla arvossaan”, Holmqvist muistuttaa.

Euroopassa haudataan joka päivä noin tuhat hehtaaria peltomaata asutuksen ja teiden alle.

Koko kansan asia

Enää ei ole varaa torvet raikuen tuhota peltoa, Holmqvist sanoo. Ei ole varaa tuudittautua elintarvikkeiden, rehun ja öljyn tuontiin. Halvan öljyn aika on ohi.

”Koko väestön pitäisi jo puolustaa viljelysmaata”, Holmqvist sanoo. ”Rakentamiseen löytyy paikkoja muualta.”

Holmqvist muistaa lapsuudestaan epäluulot luomuviljelyä kohtaan. Väitettiin maan köyhtyvän ilman teollisia lannoitteita. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut.

”Tarvitaan karjaa, jotta saadaan lantaa, mikä on edellytys viljelylle”, vuoroviljelyä harjoittava isäntä sanoo.

Teatterimies ja viljelijä

Mats Holmqvist on myös ansioitunut teatterin ammattilainen, ohjaaja ja näyttelijä.

Puoliso Pauliina puolestaan työskentelee osa-aikaisesti puheterapeuttina. Teatteri on hänelle tärkeä harrastus.

Teatterissa, ruotsinkielisen nuorisoseura KUF:n piireissä, he toisensa tapasivatkin.

Keväällä ja kesällä ei teatterin tekemiselle juuri jää aikaa, mitä nyt isäntä joskus pänttää vuorosanoja traktorin ohjaamossa.

Holmqvist on kyllästymiseen asti saanut vastata kysymykseen, kumpi hän on enemmän: maanviljelijä vai teatterimies. Ehkä yllättävästikin hän vastaa sittenkin olevansa ennen kaikkea maanviljelijä.

Teatteri puhuttelee vahvasti ihmisen tunnepuolta, mutta niin tekee hänen mielestään myös työ maatilalla.

”Maatilalla olet aina tekemisissä luonnonelementtien kanssa. Maata muokataan ja ravitaan, vettä säännöstellään, satoa korjataan, puita kerätään ja poltetaan. Saat päättää päiviesi ohjelmasta, työtä rytmittävät vuodenajat ja säät.”

”Mitä suurimmassa määrin koet eläväsi ja olevasi yhteydessä luomisen kanssa.”

Ajankäyttöä mietitään

Kun päiväkahvit on juotu, pojat **Ilja**, 13 ja **Nikita**, 9, saapuvat koulusta. On aika suoda haassa odottaville hevosille päiväkävely.

Suomenhevonen Piirron Poju valjastetaan parireen eteen. Siinä perheen pojat osoittautuvat jo kokeneiksi hevosmiehiksi. Lämminverinen Quasi Brodda alias Queen saa seurata reen perässä narussa, ettei se tuntisi itseään yksinäiseksi.

Töitä tilalla on paljon, Pauliina Holmqvist kertoo.

”Emme näe mahdollisuuksia kasvattaa tilakokoa. Oikeastaan mietimme, miten pieneksi voisimme vetää toiminnan niin, että se edelleen elättäisi ja aikaa jäisi enemmän muuhunkin”, hän sanoo.

Mats Holmqvist uskoo, että tulevaisuus on pienessä tilakoossa, oikeassa lähiruuassa ja luomussa.

LEENA NYGÅRD

Pohjalaistakka tuo tunnelmaa itse rakennettuun hirsitaloon.

Perheen pojat Ilja ja Nikita harjaavat Queeniä.

Maanviljelijän työtä voi verrata luomiseen siinä kuin teatteriakin, Mats Holmqvist ajattelee.